

Türkiye Büyük Millet Meclisi
Başkanlığı
Tarih: 19/02/2026 17:00
Sayı: E-120.07.03-1803291

7/36819
C4 52

Sayı : E-54045643-610-23514872

Konu : Soru Önergeleri (7/36819)

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

İlgi : 28.11.2025 tarihli ve E-43452547-120.07.04-1748470 sayılı yazınız.

İlgi'de kayıtlı yazı ekinde alınan, İstanbul Milletvekili Sayın Mustafa YENEROĞLU'na ait 7/36819 esas nolu yazılı soru önergesine ilişkin Bakanlığımızın cevabi görüşü Ek'te sunulmaktadır.

Bilgilerinize arz ederim.

İbrahim YUMAKLI
Bakan

Ek: Cevabi Görüş (7/36819) (3 Sayfa)

Bu belge, güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır.

Doğrulama Kodu: 85A3AB28-8841-4D39-A595-6B52267D2B13

Doğrulama Adresi: <https://www.turkiye.gov.tr/tarim-ebys>

Üniversiteler Mahallesi Dumlupınar Bulvarı No: 161 06800 Çankaya / ANKARA

Tel: (0312) 287 33 60

www.tarimorman.gov.tr Kep: tarimveormanbakanligi@hs01.kep.tr

KEP Adresi : tarimveormanbakanligi@hs01.kep.tr

Bilgi için: Vahdettin ŞANLI

Mühendis

Telefon No:(312) 258 85 96

T.C.
TARIM VE ORMAN BAKANLIĞI
Strateji Geliştirme Başkanlığı

**İSTANBUL MİLLETVEKİLİ SAYIN MUSTAFA YENEROĞLU'NA AİT 7/36819
ESAS NUMARALI YAZILI SORU ÖNERGESİNE DAİR CEVAPLAR**

Ülkemizden 186 ülkeye 2.218 çeşit ürün ihraç edilmektedir. 2024 yılında 4,2 milyon ton, 2025 yılında 2,5 milyon ton taze meyve ve sebze ihracatı gerçekleşmiştir. Bu yıllarda ihracatın yalnızca %0,1 gibi çok düşük bir miktarı geri dönmüştür.

Ülkemizden ihraç edilen ürünler çeşitli sebeplerle geri dönebilmektedir. Bu ürünler;

- Alıcı-satıcı arasındaki ticari anlaşmazlık (fiyat, teslim süresi, kalite (1. sınıf/2. sınıf vb.)
- Ürünlerin uygunsuz veya uzun süreli nakliye koşullarında kalitesinin bozulması ve
- Alıcı ülkenin yetkili otoritesi tarafından yapılan resmi kontroller sonucunda tespit edilen belge eksiklikleri (sertifika eksikliği, etiket uyumsuzluğu, ticari belgelerde eksiklik), mevzuat olumsuzlukları (gıda/yem/hayvan sağlığı/bitki sağlığı)

gibi nedenlerle iade edilebilmektedir.

Ülkemizden ihraç edilen ve herhangi bir nedenle ülkemize geri dönen ürünlerin tamamında; öncelikle gümrükte ayniyat tespiti yapılmakta, ayniyat tespiti yapıldıktan sonra ürünler Bitki Karantinası Yönetmeliği, Türk Gıda Kodeksi Yönetmeliği ve yem mevzuatı kapsamında %100 bitki sağlığı ve gıda/yem güvenirliliği yönünden resmi kontrollere tabi tutulmaktadır.

Yapılan resmi kontroller sonucunda, mevzuata uygun olmayan ürünlerin ülkemize girişine izin verilmemektedir. Ayrıca, yeni uygulama ile ihracatta geri dönen ürünlere yönelik ek tedbirler getirilmiştir.

Avrupa Birliği (AB) üye ülkeleri tarafından AB mevzuatına göre yapılan resmi kontroller sonucunda tespit edilen olumsuzluklar, AB Komisyonuna bildirilmekte ve Komisyon tarafından yapılan nihai değerlendirme sonucu Gıda ve Yemde Hızlı Alarm Sistemi (RASFF) üzerinden ilan edilmektedir.

RASFF üzerinden ilan edilen bildirimler kısıtlama olmaksızın erişime açıktır. Ülkemiz menşeli ürünler hakkında da zaman zaman RASFF üzerinden bildirim alınabilmektedir. Her bir RASFF bildirimi için ayrı ayrı izlenebilirlik denetimleri gerçekleştirilmektedir. Bildirime konu ürünün birincil üreticisi tespit edilmekte ve ilgili birimlerimiz tarafından üreticiye yönelik gerekli eğitimler verilmektedir. Bakanlığımızca yapılan çalışmalar ve alınan önlemler AB Komisyonuna düzenli olarak iletilmektedir. Bildirim alan ihracatçı ve bildirim konu ürüne yönelik resmi kontroller de artırılmaktadır.

Bakanlığımızca yürütülen çalışmalar sonucunda ülkemiz menşeli ürünlerle ilgili RASFF bildirim sayısında son 3 yılda %60 düşüş sağlanmıştır.

Bakanlığımızca 2026 yılında bitki koruma ürünlerinin uygulanmasına ilişkin mevcut kayıt ve izleme uygulamaları, elektronik ortamda yürütülecek şekilde yeniden düzenlendi. Bu kapsamda, üreticiler tarafından satın alınan ve uygulanan bitki koruma ürünleri ile bitkisel ürünlere ait hasat bilgilerinin, bitkisel ürün ve parsel bazlı olarak elektronik ortamda kaydedilmesini ve izlenmesini sağlayan B-Reçete Takip Sistemi uygulamaya alındı.

5996 sayılı Veteriner Hizmetleri, Bitki Sağlığı, Gıda ve Yem Kanunu ve ilgili Yönetmelikler, AB mevzuatına uyumlu olarak hazırlanmış ve yürürlüğe konmuştur. Denetim ve kontrol mekanizmaları AB standartlarındadır. Gıda işletmelerine yönelik risk esaslı denetim sistemi geliştirilmiş ve uygulanmaktadır. Denetim ekiplerinin eğitimi düzenli olarak yapılmakta, AB standartlarına uygun denetim yöntemleri kullanılmaktadır.

T.C.
TARIM VE ORMAN BAKANLIĞI
Strateji Geliştirme Başkanlığı

Ülkemizde toplam 41 kamu gıda kontrol laboratuvar müdürlüğü bulunmaktadır. Bunlardan 40'ı uluslararası standartlara uygun şekilde akredite edilmiş durumdadır. Bu laboratuvarlar, gıda güvenliği analizlerini doğru ve güvenilir bir şekilde yapmak için onaylanmış yöntemler kullanmaktadır. AB standartlarına uygun testlerin yapılabilmesi için laboratuvar altyapısı sürekli olarak modernize edilmektedir.

Bakanlığımız tarafından taze meyve ve sebzede tarladan sofraya güvenilir gıdayı temin etmek amacıyla hasat öncesi ve sonrasında, piyasaya arz edilmiş ürünlerde pestisit kalıntı kontrolüne ilişkin olarak yıllık gıda numune alma planı, bitkisel ürünler denetim programı her yıl revize edilerek uygulanmaktadır.

Resmi kontroller “İşletmelerin Riske Dayalı Denetim Sıklığının Belirlemesi Prosedürü” çerçevesinde belirlenmekte olup herhangi bir risk durumunda bu sıklık artmaktadır. Bu doğrultuda, sektör bazında denetim sıklığı 1 ay ile 1 yıl arasında değişmekte olup her işletme yılda en az bir kez denetlenmektedir.

Denetim ve kontrollerde “Türk Gıda Kodeksi Pestisitlerin Maksimum Kalıntı Limitleri Yönetmeliği”nde belirtilen maksimum kalıntı limitlerinin üzerinde pestisit kalıntısı çıkması ya da tavsiye dışı pestisit kullanımının tespit edilmesi durumunda ürünler imha edilmekte veya uygunluk sağlanana kadar hasat geciktirilmektedir.

Ülkemiz mevzuatına uygun olmadığı tespit edilen ürünler nedeniyle gıda işletmesine ve birincil üreticiye 5996 sayılı Kanun kapsamında yasal işlem uygulanmaktadır.

Bakanlığımızın yaptığı kontroller sonucunda sahip olduğu bilgileri kamuoyunun bilgisine sunabileceği 5996 sayılı Kanun’un 31’inci maddesinin 6’ncı fıkrasında ve 17.12.2011 tarihli ve 28145 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan Gıda ve Yemin Resmi Kontrolüne Dair Yönetmelik’in 8’inci maddesinde hükme bağlanmıştır.

Bitkisel üretimde kimyasal mücadeleye alternatif yöntemlerin yaygınlaştırılması, pestisitlerin mevzuat doğrultusunda kullanılması ve etkin denetimi ile kalıntının önlenmesi amacıyla Kalıntı Eylem Planı (2022-2027) uygulamaya konulmuştur.

Pestisitlerin insan sağlığı ve çevre üzerindeki etkisini azaltmak amacıyla Bakanlığımız gerek üniversiteler gerekse özel sektör işbirliğinde ülkemizde özellikle stratejik ürünlerin yetiştiriciliğinde sorun olan zararlı organizmalara karşı hem kimyasala alternatif olan biyolojik/biyoteknik mücadele metotlarının kullanımı, feromon ve tuzakların kullanımı üretici eğitimleri ile teşvik edilmekte hem de mücadele de kullanılan faydalı böceklerin üretimi, feromon ve tuzak geliştirme çalışmaları ile yerli ve milli çevre dostu bitki koruma ürünü geliştirme çalışmalarımız devam etmektedir.

Bakanlığımızca uluslararası standartlar doğrultusunda pestisit kullanımına alternatif yöntemlerin kullanılması, çevre dostu mücadele yöntemlerinin yaygınlaştırılması amacıyla Entegre Zararlı Yönetimi (IPM), Entegre ve Kontrollü Ürün Yönetimi (EKÜY) projeleri teşvik ve tavsiye edilmekte olup bu yönde eğitim, proje ve kontrol faaliyetleri yürütülmektedir. Pestisit kullanımına alternatif yöntemlerden biyolojik ve biyoteknik mücadele yöntemlerini kullanan üreticilere destekleme ödemesi yapılmaktadır.

Uluslararası kuruluşlar tarafından insan ve çevre sağlığı açısından riskli bulunan aktif maddeler, ülkemizde de yasaklanmaktadır. 2009 yılından bu yana 223 aktif maddenin kullanımı durdurulmuştur.

T.C.
TARIM VE ORMAN BAKANLIĞI
Strateji Geliştirme Başkanlığı

8859 sayılı 2025-2027 Yıllarında Yapılacak Bitkisel Üretime Yönelik Desteklemeler ile Diğer Bazı Tarımsal Desteklemelere İlişkin Cumhurbaşkanlığı Kararı kapsamında bitkisel üretimde yeni destekleme modeline ilişkin hususlar düzenlenmiştir.

Yeni destekleme modeli kapsamında verim ve kaliteyi artırmak için sertifikalı tohum kullanım, sertifikalı/standart fidan kullanım, organik tarım, iyi tarım uygulamaları, katı organik-organomineral gübre destekleri verilmeye devam edilecektir.

Ayrıca, 10394 sayılı 2025-2027 Yıllarında Yapılacak Bitkisel Üretime Yönelik Desteklemeler ile Diğer Bazı Tarımsal Desteklemelere İlişkin Kararda Değişiklik Yapılmasına Dair Karar kapsamında, Organik tarım desteğinde 1. derece tarımsal amaçlı üretici örgütlerine üye çiftçilere, destek katsayısının yüzde 25'i oranında ilave destek verilecektir. Buna ilave olarak Katı organik-organomineral desteğinde 0,21 olan katsayı, 0,32'ye çıkarılmıştır.

Bakanlığımız riskli maddelerle ilgili çalışmalarına kararlılıkla devam etmektedir.